

28.5.2019

לכבוד
שר הבריאות

בענין:

פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות ע"י ב"כ, עוה"ד לילך מהודר,
מיחידת הדין המשמעתי במשרד הבריאות, ירושלים

הקובל

נגד

דר' יגאל בלן, מורשה לריפוי שיניים ע"י ב"כ עוה"ד רועי בלכר

הנקבל

דין וחשבון לפי סעיף 48 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

1. הקובלנה –

(א) כנגד ד"ר יגאל בלן מורשה לריפוי שיניים מ.ר. 6008 (להלן – **הנקבל**), הוגשה, בעקבות הסכמה בין הצדדים בדבר הסדר טיעון, קובלנה מתוקנת מיום 27.3.2019 (להלן – **הקובלנה**), על כי נהג בדרך שאינה הולמת רופא שיניים מורשה, לפי סעיף 45(1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט – 1979 (להלן – **הפקודה**).

הקובלנה באה במקומם של כתבי קובלנה שהוגשו ביום 31.5.2018, ביום 3.9.2018, וביום 4.11.2018.

(ב) בקובלנה נטען:

(1) הנקבל פרסם, פרסומים העולים כדי הפרה של הוראות סעיף 38 לפקודה והוראות תקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה), תשס"ט-2009 (להלן – **תקנות הפרסומת**), הן באתר אינטרנט הנושא את שמו (להלן – **אתר האינטרנט של הנקבל**), והן ברדיו.

(א) **לגבי הפרסום באתר האינטרנט של הנקבל, נטען כי:**

(1) במכתב, מיום 5.9.2017, של עו"ד אייל חקו ממשרד הבריאות שנשלח לנקבל, נדרש הנקבל להסיר מהאתר פרסומים האסורים לפי הוראות הפקודה ותקנות הפרסומת, כדלקמן:

(א) הבטחה להצלחה של טיפולים – בניגוד להוראות תקנה 12(א)(א) לתקנות הפרסומת;

(ב) שימוש בצילומים וסרטים של מטופלים ו/או אנשים המתחזים למטופלים – בניגוד להוראות תקנה 2(2)(ב) לתקנות הפרסומות.

(ג) מבצעים כגון: "פגישות אבחון כולל הדמיה חיים", שלפי הוראות תקנה 3(5) לתקנות הפרסומות, מהווים פרסומת אסורה שיש בה משום פגיעה בציבור.

(2) בדיקה שנערכה ביום 8.5.2018 העלתה שהפרסומים האמורים לעיל, נותרו כשהיו.

(3) באתר האינטרנט של הנקבל נמצא פרסום נוסף המשבח את יכולתו של הנקבל: "מרפאה מתקדמת" וכן "המרכז הדנטלי הפרטי המוביל בישראל" - בניגוד להוראות תקנה 2(1)(ד) לתקנות הפרסומות.

(ב) לגבי הפרסום ברדיו נטען כי:

הנקבל פירסם את עצמו ואת מרפאתו ברדיו, בפרסומת שיש בה כדי להטעות את הציבור, או כדי לפגוע בכבוד המקצוע, האסורה לפי הוראות סעיף 38 לפקודה ולפי תקנות הפרסומות, משנכללו בה:

(1) עובדות שגויות או מטעות, מידע לא נכון ומצג שווא – בניגוד להוראות תקנה 2(1)(א) לתקנות הפרסומות וכן דברי זלזול או השמצה או שלילת כשירותו או ניסיונו של מורשה לריפוי שיניים או מטפל אחר – בניגוד להוראות תקנה 2(1)(ה).

(2) דברים העומדים בניגוד להוראות תקנה 2(2)(ב), שלפיה "שימוש בשם, כינוי, תמונה, תצלום, קול או דמות של מטופלים או אנשים הנחזים להיות מטופלים או מורשים לריפוי שיניים, אלא אם כן צוין במפורש ובמקום בולט לעין כי אין מדובר במטופל או במורשה לריפוי שיניים", הינה פרסומת אסורה שיש בה כדי להטעות את הציבור, או כדי לפגוע בכבוד המקצוע;

(2) במרפאה של הנקבל בוצעו טיפולי שיניים תחת סדציה הכרתית (מתונה) וכן טיפולי שיניים תחת סדציה הכרתית עמוקה, למרות שלא היה לנקבל אישור משרד הבריאות, בניגוד לסעיף 11 שבחוזר מינהל רפואה 53/2013 - סדציה והרדמה כללית ברפואת שיניים (להלן – חוזר הסדציה), שלפיו: "במרפאת שיניים של תאגיד לא תבוצע סדציה הכרתית, עמוקה או הרדמה כללית, אלא אם ברישיון מאת המנהל מופיע אישור לטיפול שיניים בהרדמה כללית."

לעניין זה נטען שההרדמה במרפאה של הנקבל, שהיתה אז מרפאת תאגיד, אמנם בוצעה על ידי רופא מרדים מוסמך שנכח במהלך ביצוע ההרדמה והטיפול, אלא שלמרפאה עצמה לא היה האישור הנדרש, לפי סעיף 11/ד לחוזר הסדציה, לצורך ביצוע טיפולי שיניים תחת הרדמה.

2. הסדר הטיעון –

בהסדר הטיעון הוסכם, בין הצדדים, כי הנקבל יודה במיוחס לו בקובלנה וכי שני הצדדים יבקשו מהוועדה להמליץ על התליית רישיונו של הנקבל לחודש אחד.

3. הוועדה והליך הדיון בקובלנה –

אנו הח"מ מוננו על ידך, ביום 27.11.2018, כחברים וועדה שתדון בקובלנה.

הוועדה קיימה שני דיונים בקובלנה ביום 18.2.2019 וביום 1.5.2019. בדיון הראשון נשמעו טענות מקדמיות שהעלה בא כחו של הנקבל.

ביום 2.4.2019 נשלח לוועדה הסכם בדבר הסדר טיעון וכן הקובלנה (כנוסחה המתוקן מיום 27.3.2019).

הדיון השני הוקדש לשמיעת טענות הצדדים לעניין העונש המשמעתי הראוי בנסיבות העניין. זאת, לאחר שהנקבל הודה במיוחס לו בקובלנה ולאחר שהוועדה מצאה לנכון להמליץ על הרשעת הנקבל, בהתאם להודעתו, בעבירת המשמעת המיוחסת לו בקובלנה, דהיינו: התנהגות שאינה הולמת רופא שיניים מורשה.

4. טענות הצדדים -

טענות ב"כ הקובל -

- ✓ ב"כ הקובל עמדה על כך שהענישה המשמעתית נועדה להגן על הציבור, על שמו הטוב של המקצוע ועל אמון הציבור בו ולהעביר מסר של הרתעה, כשהיא מפנה לפסקי הדין שניתנו בעניינו של ד"ר ליביו ליאור¹ ובעניינו של ד"ר סבין².
- ✓ ב"כ הקובל טענה כי במקרים קודמים בהם הוגשה קובלנה בעניין פרסומת אסורה לפי הפקודה הוחלט, לאור המשמעות החמורה שבפרסום כאמור, על התליית הרישיון לעסוק ברפואת שיניים והפנתה לשלושה מקרים:
- (א) קובלנה שהוגשה כנגד ד"ר נעמי רשף, שרשיונה הותלה למשך חודשיים, עקב פרסומת אסורה וכן עקב שיהוי ממושך (כשנה וחצי) במסירת תיק רפואי למטופלת.
- (ב) קובלנה שהוגשה כנגד ד"ר איתן וילנסקי, שרשיונו הותלה למשך חודש, עקב פרסומת אסורה.
- (ג) קובלנה שהוגש כנגד ד"ר מרק לוי – שרשיונו הותלה למשך שלושה חודשים, עקב פרסומת אסורה, שלא הוסרה, למרות שמשרד הבריאות חזר ופנה אליו, בעניין זה, ארבע פעמים.
- ✓ ב"כ הקובל עמדה על השיקולים שלאורם יהא זה ראוי לאמץ את אמצעי המשמעת שעליו הוסכם בהסדר הטיעון. לדבריה ניתנה הדעת לכך שהמקרים האמורים לעיל אמנם עולים בחומרתם על נסיבותיו של העניין הנדון כאן, אלא שבמקרה זה מדובר גם בטיפול שיניים שבוצעו בניגוד להנחיות שבחוזר הסדציה. מאידך לטענתה, ניתנה הדעת גם לכך שהנקבל היה מוכן להודות בעובדות ולחסוך זמן שיפוטי.

טענות ב"כ הנקבל -

- ✓ ב"כ הנקבל טען, כי הנקבל הודה במיוחס לו בקובלנה בנושא הפרסומת, הואיל והוא מכבד את עמדת משרד הבריאות, אף שלהבנתו עמדה זו לא נטולה מספק. כך לדוגמא: להבנת הנקבל פרסום של "פגישת אבחון שכוללת הדמיה חיים", אינו בא בגדרה של תקנה 53(5) לתקנות הפרסומת שעניינה מבצעים, הנחות, הגרלות או פרסים; או כי להבנתו אין בפרסום ברדיו בהתייחס ל"השתלת שיניים מתקדמות ביום אחד" משום מידע לא נכון או מטעה, שכן על פניו ברור שמדובר בשתלים עצמם ולא בהתקנת השיניים על גבי השתלים.
- ✓ ב"כ הנקבל התייחס לכך שכל עוד ההליך המשמעותי לא מסתיים, הוא אינו רשאי לבצע, במרפאת תאגיד, טיפול שיניים תחת סדציה הכרתית או עמוקה והרדמה כללית. זאת הואיל ומשרד הבריאות מעכב, עד לסיומו של הליך זה, את האישור הנדרש, לפי סעיף 4ד שבחוזר הסדציה, לרופא שיניים לצורך טיפול שיניים כאמור במרפאת תאגיד, אף שהנקבל עבר את הקורס הנדרש לצורך קבלת אישור כאמור.
- במאמר מוסגר נציין שב"כ הנקבל הבהיר שבנסיבות שנוצרו, המרפאה של הנקבל חדלה מלהיות מרפאת תאגיד כשהיא מתפקדת כיום כמרפאה פרטית, כך שהנקבל רשאי להמשיך בעבודתו במרפאה שלו.
- ✓ אין ללמוד לעניין זה מהמקרה של ד"ר לוי, שהובא על ידי ב"כ הקובל, שבו דובר בפרסום המהווה הטעיה ברורה.
- ✓ ב"כ הנקבל ביקש שנמליץ על כך שתקופת ההתליה של רישיונו של הנקבל תחל ביום 20.9.2019, זאת על מנת לאפשר לנקבל להעריך וכן בהתחשב בכך שראש השנה יחול השנה כעשרה ימים לאחר מכן ולפיכך הנזק מבחינת הנקבל יהיה קטן יותר.
- ב"כ הקובל הודיעה כי היא מותירה נושא זה לשיקול דעתה של הוועדה.

¹ ע"א 10979/04 ד"ר ליביו ליאור נ' שר הבריאות ואח', פ"ד (נט) 6, 357

² ע"א 50/51 ד"ר אדגר סבין נ' שר הבריאות, פדי מז(1), 27

(א) נעמוד תחילה על הרקע לנושא הטיפוליים שבוצעו במרפאה של הנקבל בניגוד להוראות חוזר הסדציה.

פרק ח' שבפקודה קובע הוראות לעניין ההחזקה והשימוש בסמים הדרושים לרופא שיניים לעבודתו המקצועית. לפי הוראות הפקודה רופא שיניים רשאי לתת בעצמו, כסם להרדמה מקומית או כללית, גז תחמוצת החנקן (להלן - **גז צחוק**) בלבד ואין הוא רשאי לעשות שימוש בסם אחר, אלא בנוכחות רופא שהורשה לעסוק באנסתזיה לפי סעיף 21 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976, האחראי למתן הסם למטופל.

בחוזר הסדציה מפורטות הנחיות לגבי סדציה לסוגיה (נשאפת, הכרתית, עמוקה והרדמה כללית), הניתנת במסגרת טיפולי שיניים, לרבות לגבי ההכשרה הנדרשת למתן הסדציה, תנאים שבהם רופא שיניים רשאי לטפל במטופל הנתון תחת הרדמה כללית או סדציה עמוקה, או תנאים שנדרש שיתקיימו במרפאה שבה ניתן טיפול שיניים תחת סדציה.

לפי הוראות הפקודה רופא שיניים רשאי לבצע טיפולי שיניים תחת סדציה או הרדמה כללית באמצעות גז צחוק, ללא צורך באישור מיוחד לשם כך. ואולם כאשר מדובר בטיפול שיניים במטופל מורדם המבוצע במרפאת תאגיד, נדרשים שני אישורים. לאישורים האמורים מתייחס סעיף ד' שבחוזר הסדציה, הקובע לענייננו:

(1) **בסעיף קטן 1 שבו** – כי במרפאת תאגיד אין לבצע סדציה הכרתית, עמוקה או הרדמה כללית, אלא אם ניתן למרפאה רישיון הכולל אישור לטיפול שיניים בהרדמה כללית;

(2) **בסעיף קטן 4 שבו** – כי טיפול שיניים תחת סדציה הכרתית או עמוקה והרדמה כללית, במרפאת תאגיד, לא יינתן אלא על ידי רופא שיניים, שמתקיימים לגביו שני אלה:

(א) מתקיימות לגביו הדרישות שבסעיף 1 בפרק ג' של חוזר הסדציה, ובעניינו של הנקבל מדובר בקורס בנושא הרדמה (להלן – **קורס הרדמה**);

(ב) ניתן לו אישור לבצע טיפולי שיניים בהרדמה כללית ממנהל האגף לבריאות השן שבמשרד הבריאות.

הנקבל הודה כאמור, בין היתר בכך שבמרפאה שהיתה מרפאת תאגיד, בוצעו טיפולי שיניים תחת סדציה הכרתית (מתונה) ותחת סדציה הכרתית עמוקה, שאמנם בוצעה על ידי רופא מרדים מוסמך שנכח במהלך ביצוע ההרדמה וטיפול השיניים, אלא שלמרפאה לא היה האישור הנדרש, לביצוע טיפולי שיניים תחת הרדמה, לפי סעיף ד' שבחוזר הסדציה.

(ב) הנקבל הודה כאמור במיוחד לו בקובלנה, הן בכך שבמרפאה שבבעלותו בוצע טיפולי שיניים, תחת הרדמה, בניגוד לסעיף ד' שבחוזר הסדציה והן לעניין הפרסומים באתר האינטרנט של הנקבל וברדיו, שבהם הופרו הוראות הפקודה ותקנות הפרסומים. פרסומים ששלושה מהם נותרו באתר האינטרנט, כשמונה חודשים לאחר שמשרד הבריאות דרש כי יוסרו או יתוקנו.

הוראות פרק ז' שבפקודה והתקנות שלפיהן, אוסרות על רופא שיניים לעשות פרסומות לעיסוקו שיש בה כדי להטעות, שיש בה משום פגיעה בכבוד המקצוע, או שיש בה משום פגיעה בציבור. רופא שיניים המפרסם את עיסוקו בניגוד להוראות אלה נוהג בדרך שאינה מתיישבת עם המצופה ממנו, כמי שהורשה לפי חוק לבצע טיפולי שיניים, הוא פוגע באמון הציבור ברופאי השיניים, וביחסים שבין מטופלים ורופאי שיניים המושתתים בהכרח על יחסי אמון. כך הוא גם לגבי רופא שיניים, הפועל בניגוד להנחיות שקבע משרד הבריאות, שבידיו הופקדה האחריות על תפקודה התקין של מערכת הבריאות, מה גם שענייננו בהנחיות בנושא הרדמה וטיפול במטופל תחת הרדמה. נושא הכרוך בהכרח בסיכונים לבריאות המטופלים.

בשונה מתחומי רפואה אחרים, שעקרים מרוכזי בידי קופות החולים ובתי החולים, חלק לא מבוטל של טיפול השיניים מבוצעים במרפאות פרטיות, שהפיקוח על פעילותן מורכב ונשען בהכרח על אמון במי שהורשה לשמש כרופא שיניים כי יקפיד לקיים את הוראות החוק וההנחיות החלות על רופאי שיניים ועל מרפאות שיניים. זה המקום להזכיר שגם לאחר שהנקבל הוזהר ונדרש לשנות את הפרסומים שנעשו בניגוד להוראות החוק והתקנות, הוא לא עשה כן במשך כשמונה חודשים.

לאור האמור לעיל, התנהלותו של הנקבל מחייבת לנקוט כנגד הנקבל באמצעי משמעת משמעותי ומרתיע מפני חזרה על מעשים דומים.

לאחר שבחנו את כלל נסיבות העניין, לרבות העובדה שהנקבל הודה במיוחס לו בקולבנה ובעברו הנקי, אמצעי המשמעת שעליו הוסכם בהסדר הטיעון, דהיינו: התלית רישיונו של הנקבל למשך חודש ימים, נראה בעינינו סביר ומידתי. זאת גם בשים לב לאמצעי המשמעת שעליהם הוחלט במקרים קודמים. לעניין זה ראוי להבהיר, לגבי התקדימים שעליהם עמדה ב"כ הקובל כי אף אנו סבורים שהנסיבות שעמדו ברקע ההחלטות שניתנו בעניינם של ד"ר נעמי רשף וד"ר מרק לוי, חמורות מנסיבותיו של מקרה זה.

ב"כ הנקבל ביקש כאמור כי נמליץ על כך שתקופה ההתלית של רישיונו של הנקבל, תחל ביום 20.9.2019, על מנת לאפשר לו להעריך לכך ובהתחשב בכך שכעשרה ימים לאחר מכן יחולו חגי תשרי, כך שהנזק מבחינת הנקבל יהיה קטן יותר.

התקשנו ליישב בין בקשה זו של ב"כ הנקבל ועמדת ב"כ הקובל שהותירה את הבקשה לשיקול דעתנו, לבין בקשת הצדדים שנאמץ את המוסכם ביניהם ונמליץ על התלית רישיונו של הנקבל למשך חודש. מכל מקום לא מצאנו לנכון להמליץ בפניך להענות לבקשה האמורה של ב"כ הנקבל.

בסיכום

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, אנו ממליצים בפניך להתלות את רישיונו של הנקבל למשך חודש ימים.

ד"ר סמיון בביץ'
חבר הוועדה

עו"ד רותי הורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר לנה נטפוב, יו"ר